

31 839 Jeugdzorg

Nr. 764 Brief van de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 19 januari 2021

Met deze brief reageer ik op uw verzoek om aan te geven hoe ik invulling ga geven aan de motie van Kamerlid Westerveld¹ over een doorbraakaanpak voor jongeren met specialistische en meervoudige hulpvragen.

Nog te veel kinderen en jongeren krijgen niet op tijd de juiste hulp op de juiste plek, waardoor ze onvoldoende worden geholpen, vaak worden doorverwezen, hun problematiek onnodig verergert en de belasting voor hun omgeving groot is. Voor kinderen en jongeren waarbij de zorg is vastgelopen om welke reden dan ook, moeten we op korte termijn met betere oplossingen komen. Ik schets in deze brief kort hoe we hier de komende tijd op inzetten en hoe ik daarmee invulling geef aan de motie van Kamerlid Westerveld.

Expertteams (regionaal)

Voor jongeren waarvoor het niet lukt om samen met de gemeente passende hulp te vinden, zijn in elke jeugdregio regionale expertteams jeugd opgericht. Deze expertteams pakken complexe zorgvragen uit hun regio op en zoeken samen met jongeren, hun ouders, gemeenten en aanbieders naar een passende oplossing. Dit is lastig en vraagt vaak om maatwerk. Het Ondersteuningsteam Zorg voor de Jeugd (hierna OZJ) heeft hiervoor een stappenplan ontwikkeld, dat gebruikt kan worden door expertteams.² Het OZJ helpt als het niet lukt om een zorgvraag op te lossen.

Er zijn nu nog veel regionale verschillen tussen expertteams, bijvoorbeeld in slagkracht, samenstelling en het mandaat dat zij hebben. Onlangs is door gemeenten afgesproken dat elk expertteam in elk geval voorziet in 1) consultatie en advies, 2) procesregie, 3) signalering en advisering en 4) leren van complexe zorgvragen. Expertteams komen hierdoor beter in positie om zorgvragen op te lossen. Regio's en expertteams worden ondersteund door het OZJ om, waar nodig, deze functies te realiseren. Wij zullen in bestuurlijk overleg met gemeenten het belang benadrukken van versterking van de slagkracht van de expertteams.

Expertisecentra jeugdhulp (bovenregionaal)

We zien dat er een groep kinderen en jongeren overblijft waarvoor het niet lukt die passende hulp te organiseren, bijvoorbeeld omdat het gaat om weinig voorkomende psychiatrische problematiek, het tegelijkertijd voorkomen van twee of meer aandoeningen of schaarste van passend aanbod. Om expertteams én zorgprofessionals daarbij te ondersteunen en zorg te organiseren, worden de acht

¹ Kamerstuk 35 570 XVI, nr. 25

² <https://hartvoordejeugd.online/wp-content/uploads/2020/09/Stappenplan-maatwerkoplossingen.pdf>

bovenregionale expertisecentra gerealiseerd. Binnen elk expertisecentrum zijn middelen beschikbaar waarmee maatwerkplekken gecreëerd kunnen worden of waarmee zorgprofessionals experts kunnen consulteren als zorg dreigt vast te lopen. Expertisecentra werken daarbij heel nauw samen met expertteams en betrokken zorgprofessionals. Ik wil dat de beschikbare middelen bij de expertisecentra ingezet worden om doorbraken te realiseren voor kinderen en jongeren die nu tussen wal en schip vallen.

Daarnaast brengen alle expertisecentra op dit moment in kaart voor welke groepen kinderen en jongeren het nu nog niet goed lukt om passende zorg te organiseren. Denk hierbij bijvoorbeeld aan jongeren met autisme en gedragsproblematiek. Deze knelpunten vormen een belangrijk aanknopingspunt, naast de casuïstiek, voor de expertisecentra om binnen de regio het gesprek aan te gaan met gemeenten over beschikbaarheid van zorg én te bepalen welke doorbraak vanuit het expertisecentrum nodig is om te zorgen dat kinderen en jongeren de juiste hulp ontvangen, bijvoorbeeld nieuw te realiseren zorgaanbod. Ook hier kunnen de middelen van de expertisecentra voor ingezet worden.

Op korte termijn informeer ik uw Kamer uitgebreid over de stand van zaken rond de expertisecentra.

Doorbraakaanpak in het gedwongen kader

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd en de Inspectie Justitie en Veiligheid (hierna: de inspecties) hebben in hun voortgangsrapportage 'Kwetsbare kinderen onvoldoende beschermd' aangegeven dat door de rechter uitgesproken maatregelen onmiddellijk moeten worden uitgevoerd en dat ze niet hoeven wachten op een jeugdbeschermer en jeugdreclasserder. Daarnaast hebben de inspecties aangegeven dat tijdig passende jeugdhulp ingezet moet worden die benodigd is bij de uitvoering van de maatregel. Om deze acute problematiek aan te pakken, is gestart met een doorbraakaanpak voor kinderen met een maatregel.

Onder regie van de verantwoordelijke gemeente maken lokale teams, zorgaanbieders en GI's per kind met een maatregel afspraken om jeugdbescherming en passende jeugdhulp te organiseren. Deze individuele benadering is de kern van de door de inspecties beoogde doorbraakaanpak. Als het op gemeentelijk niveau niet lukt om passende jeugdhulp of bovenstaande aanpak snel en adequaat te organiseren, zetten gemeenten ter ondersteuning van bovenstaande doorbraakaanpak hun eigen regionale expertteams in. De expertteams kunnen bij de doorbraakaanpak ondersteund worden door het OZJ. Het Rijk faciliteert dit. De inspecties voeren op dit moment toezicht uit op de uitvoering van de doorbraakaanpak.

Landelijke vraagbaak

Ondanks deze inzet blijven er jongeren zijn die moeite hebben om de passende zorg te krijgen die zij nodig hebben. Ik vind het van belang dat er altijd een plek is waar jongeren en hun ouders terecht kunnen met hun vragen. Landelijk is in opdracht van het ministerie van VWS Het Juiste Lokaal ingericht voor mensen die niet weten waar zij voor zorg of ondersteuning terecht kunnen. Zoals aangegeven in de brief Complexe Zorgvragen van 17 februari jl.³ is het belangrijk dat er bij Het Juiste Lokaal ook de kennis aanwezig is over de complexe casuïstiek van jongeren en welke instantie hier op welk moment voor verantwoordelijk is. Het afgelopen jaar is geïnvesteerd in deze kennis. Wanneer iemand contact opneemt met Het Juiste Lokaal en bij de gemeente of regionaal expertteam geen passende hulp heeft gevonden, dan wordt deze persoon doorverwezen naar het team complexe zorgvragen van VWS waar deze vragen worden opgepakt. Dit team pakt vervolgens deze casus op, eventueel samen met het OZJ. Op deze manier is er altijd een plek waar een jongere terecht kan voor ondersteuning in de zoektocht naar passende zorg.

De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
P. Blokhuis

³ Kamerstukken 31 765 en 34 104, nr. 479